

ESAU ANYAM ITIE-AKPAN ESIE QNỌ JACOB

Genesis 25:27-34; 27:1-40

QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 22 – Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Mbufo kpukpru enyuñ etiñ akpanikọ enọ mbọhiduñ esie: koro nnyin idide mbak idem kiet eken” (Ŋwed Mbon Ephesus 4:25).

I Ŋkoñ-ŋkoñ Idaha Emi Jacob akabatde Itie Akpan Emi Esau Ekesinde Ke Ndek

1. Ubọk Utom Esau ye eke Jacob nte esañade ekekem ye edu uwem mmọ, Genesis 25:27, 28
2. Ndiyuhọ udia ke ndo-ndo oro biọñ ọdọñde ama okpon ke enyin Esau akan mme edidiọñ ini iso, Genesis 25:29, 30; Mme Hebrew 12:16
3. Jacob ama ọsọp okut ŋkpọ ini iso, onyuñ ada ŋkari ọbọ itie-akpan ada enyene, Genesis 25:31-34

II Jacob Ndinyene Eridiọñ Esau Ke Usuñ Abiaña

4. Uduak Isaac ndidiọñ Esau, Genesis 27:1-4
5. Uwem ibuk Rebekah ye uduak abiaña esie ke ndinam Jacob enyene eti itie, Genesis 27:5-17
6. Unyime Jacob ndida uduak eka esie mbiaña ete esie, Genesis 27:18-25
7. Edidiọñ Jacob, Genesis 27:26-29

III Eyarade Nsu, Ndien Esau Ọfuhọ

8. Esau ọnyọñ utop edi ye idorenyin esie ndibọ edidiọñ, Genesis 27:30, 31
9. Edinam Isaac ke ukperedem owut onyuñ ọsọñ nte ke edidiọñ ama okure, Genesis 27:32, 33; Mme Hebrew 12:17
10. Enọ Esau edidiọñ emi mifonke nte eke Jacob, Genesis 27:34-40.

SE EKPEPDE EBAÑA

Mme akpatre ukpep-ŋkpọ nnyin ke Akani Ediomimi ema eda nnyin ekessim utit uwem Abraham. Mbemiso enye edikpa, enye ama ọdọñ eyen-ufọk esie, Eliezer, aka Haran ọkọdọ ñwan ọnọ eyen esie Isaac; ndien, ke ntak oro Rebekah ama akabare edi ñwan Isaac ye eka amana-mba iren, Jacob ye Esau. Esau ekedi akamba ke otu mmọ mbiba, onyuñ enyene unen ke ediwak ŋkpọ kpa nte mbet obio ekedide ọnọ akpan ke kpukpru ufọk. Ekekot emi itie-akpan koro ekenyenede akpan, oto ke ntak idaha esie ke ufọk, inyuñ idighe koro enye enyenede mme enọ efen akanam enọ enye.

Itie-akpan ọnọ akpan idaha odudu ye ukpono ke ini ete esie osuk odude ke uwem, edi idaha odudu esie eneñede okpon ke adañemi ete esie akpade. Ke ini oro mme ufọk ekedu ke ekpuk, enyuñ ebọp idem edian ọtọ kiet man edu ke ifure ye ke emem; ndien ke ini ete osuk odude ke uwem, akpan akada ọyọhọ itie iba ke ufọk, (Genesis 49:3). Ekenyuñ enọ enye udeme inyene ete esie utim ikaba (Deuteronomy 21:17). Nte ŋkpọ akade iso ke adañemi Jehovah ama okonim itie ukpono Abasi ke ataya, ekeshio akpan enim saña-saña ndinam ŋkpọ Abasi (Exodus 22:29). Abasi ekemek mme Levite onim ke itie mme akpan, ke ini mmọ ikpọñ ke esien duopeba ekewoñode ekpọñ ukpono ndem, kpa eyen enañ o-gold ke mben Obot Sinai (Numbers 8:14-17).

Abasi ke utọ ini emi, ikayakke Mbete Esie inọ akpan idut kiet kaña; ndien eti usuñ edikpono Abasi ekedi ke ufọk ke ufọk, ebe ke ada ibuot ufọk (Genesis 8:20). Emi ñko, ama akabare edi utom akpan ke ini ete akpade. Andikama itie-akpan ñko akada itie ete ke ukara ufọk; ke akade iso, ukara ke ebekpo, ke ini nditọ Israel ema ekekabare edi idut (2 Chronicles 21:3).

Jacob ekedi ŋkpọ nte isua 70 ke emana ke utọ ini emi, ndien ama onyuñ okut ete-ete esie, Abraham, koro enye ekedi isua 15 ke ini akwa owo oro akakpade. Nte eyen eren, ke akpanikọ Jacob ama okop nte Abraham etiñde mbuk abiaña mme utibe edinam Abasi ye enye ye mme nti eñwoñọ emi edinyenede ubon esie, ekeme ndidi emi ama ọnọ Jacob ata okpọsọñ udọñ. Iketreke nditi enye ete ke ekedi Esau, akpan, ekpedi adia-akpa ye usuñ emi kpukpru mme edidiọñ emi ekpetode.

Ke ifet enye emi, nte ededi, ekedi uduak Abasi nte akpan anam ŋkpọ ọnọ udọ (Ŋwed Mbon Rome 9:10-13); ndien Abasi akpanam oro osu ke usuñ emi Enye ekerede ete ọfọn akan, ke ini Esie, ye ke ido nte esañade ekekem ye nnen-nnen uduak Esie. Nte uduak Abasi ekedide, Jacob emi edide udọ, ekenyene ndidi ete ke ufọk emi edidide usuñ emi Andinyaña editode edi. Eka esie, Rebekah, ke ọfiokde uduak Abasi (Genesis 25:22, 23), ama emen mbubehe emi obiom ke idem esie onyuñ ọsọñ Jacob idem ndida abiaña nnam ŋkpọ emi osu ke se enye ekekerede ete ekedi ini Abasi.

Nnyin imekeme ndikut ata akamba ukpuhore ke ufot owo iba emi. Esau ekedi ofuñ isoñ, ye ata-utop; ke adañemi Jacob ekedide owo emi okoduñde ke ufok-ufon onyũ qbok ufene emi akanamde enye odu emem-emem ye suñ-suñ uwem akan eke Esau. Esau ikedighe owo emi akadade okut ñkpọ anyan usuñ okonyũ enyene ekikere esie etre ke mme ñkpọ eke edude ekpere enye ye mme ñkpọ eke edude ke ndo-ndo oro. Utọ ekikere emi ama akabare ada mfina ọnọ Esau ke abaña itie-akpan esie, koro ke usen kiet ke ini enye ọkonyoñde ndifuñ isoñ, biọñ ye mba ke ntak ọkpọsọñ utom ama omum enye, ndien enye onyime ndiyak itie akpan esie nno udọ eka esie ke ekpri udia ọkọti. Jacob, sia ekedide owo emi okutde ñkpọ ini iso, ke akande oro, enyene udọñ ndibọ itie akpan oro nno idem esie, mmọdọ ama ọnọ enọ emi eyen eka akamade ndibọ. Andiwet ñwed Mme Hebrew ọdọhọ nnyin ete, ke ukperedem Esau ama atua mkpọfiok ke edinam esie onyũ oyom ndifiak nnyene itie-akpan oro edi ikekemeke (Mme Hebrew 12:16, 17).

Mme ediomu ke ini oro, ekedi se enamde ye ñtiñ-enyin enyũ esifik idiọñ, ye ke ndida usoro nsoro ke akpatre. Ke Esau ndidia ekpri ọkọti Jacob emi, ema esoro ediomu mmọ nte akpan edinam. Ema ekenam ediomu ini kiet, ikemeke aba ndibiat enye mfep, okposuk edi eyararede efiok ete ikenenke.

Nnyin imekeme ndikut ata akamba ukpuhore ke ufot owo iba emi ye ediwak mbon efen mfin ke utọ ñkpọ ntem. Mme owo kiet kiet, ke edu uwem mmọ, mme ñka, ke mbubehe mmọ; ye mme idut, ke mme ebuana edinam mmọ kpukpru ebat ediomu mmọ ye kiet eken ke ata mfefere ñkpọ. Edi ata mmem-mmem eren ye ñwan ndidianare ndọ nnyũ ñkere nte ke edinam emi abiat akpa akaña emi mmọ ekenamde ndidọ ke ofuri ini uwem mmọ. Ediwak itie usiak-ifiak ekeme ndisoso mbiat mme ediomu mmọ, ibọhọke mbet eneñere akpan mmọ ndinam ntre, edieke mme ada ibuot ke usiak-ifiak oro ekemede ndikut ifet ndinam okuk. Mme ikpọ ediomu idut ye idut ererimbot ye mbufiok mmọ edi ọkpọsọñ ñkpọ ndisoro nda ke ekom urua esie nte ekewetde ke ikpa ñwed.

Ndusuk ke ema ekepuhore itie akpan emi, Isaac ama enyene ndik ete ke udoro imọ ekeme ndisuro ke mkpa. Enye ama ebire nditim ufok esie, man fon ye mbon ufok esie. Enye ama okot Esau onyũ ọdọhọ enye ete aka ikot okotop unam edinam edinam udia osok imọ. Ndien enye ama onworo ndidoro Esau. Ke akpanikọ, ntak emi enye okoyomde udia emi enye esimade ekedi ndisoro enworo oro ye edidoro, ye ndinyũ ndia ñkpọ nyuhọ ke abaña biọñ emi ọkoroñde enye ke ini oro.

Edi Rebekah ama ama Jacob; ndien ke enye ama okokop nneme emi akakade iso ke ufot Isaac ye Esau, enye ama enyene uduak ke esit esie ndibọ edidoro oro nno Jacob. Ekedi uduak abiaña, ndien mbemiso uwem mmọ okure Jacob ye eka esie ema ekpe ọyọhọ ekom-urua ke inọ ye abiaña mmọ. Nkukure ñkpọ itoro ke Jacob, ke ofuri ñkpọ emi, edi nte enye akabatde itie akpan ye edidoro ete esie ke akpan ñkpọ, ye udoro emi enye ekenyenede ọnọ mmọ, ke ndimen ndomo ye unana eti ekikere Esau ndisin itie-akpan esie, emi ekpedide ata ñkpọ uto ọnọ enye.

Itie-akpan Esau ekedi mbiet eti itie-akpan emi Abasi enyenede ọnọ ikot Esie. Nnyin imokut ke mbuk uwem mmọ emi ite ke idaha mmọ kiet kiet ye Abasi ama ọkpuhore oto ke ndimen itie ibuot ufok emi ekefubede nno owo efen. Edi ediwak owo nte Esau, esin itie-akpan mmọ. Mkparawa esiwak ndinam ntre!

Ndusuk mkparawa edi nditọ mme ete ye eka emi efiokde Abasi, ndien ke utọ ntak oro mmọ edi mme andinyene uwak mfon-iso emi owo mikemeke ndibat ekom-urua. Mme akam, mme uwut ñkpọ, ye mme nti ido efen emi etode ke ufok Owo Abasi edi mme edidoro emi mme mkparawa efen etabade. Edi itie-akpan emi otode Abasi idighe eke nnyin koro imanade iduk ke ufok emi mme ete ye eka efiokde Abasi. Edi eke nnyin kiet kiet oto ke edimana obufa, oro edi edikabare nduk ke ubon Abasi. Ke esiode ifiok erinyaña ukpọñ efep nnyin idi nditọ emi minyeneke eti udeme baba kiet, edi nte mme anam-idiok emi nkukure udeme mmọ edide nsinsi ufen.

Ndusuk mme ikpọ itie ukpono Abasi ekpep ete ke ñkpri nsek nditọ emi emanade eduk ke mme ufok emi edoro ete ke mme ete edi mme okpono Abasi, enyene unen ndina uduok-mmoro, ke oro anam mmọ edi eke Abasi. Edi Abasi etiñ ọnọ nnyin ete “Kpukpru owo ema enam idiok ñkpọ, enyũ etaba uboro Abasi” (Ñwed Mbon Rome 3:23); ndien nkukure utip emi nnyin inyenede nte mme idiok-owo, edi mkpa: “Ukpọñ eke anamde idiok eyekpa mkpa” (Ezekiel 18:4). Satan enyene akwa erikan ke ini enye anamde ediwak owo enim nsu esie ke akpanikọ ete ke mmọ edi mbon Abasi sia mme ete ye eka mmọ ke ererimbot enyenede uwem edinen ido; edi Ikọ Abasi eneñere asua ọnọ ukpep-ñkpọ andidiok onyũ owut aña-aña usuñ emi nnyin ikemede ndinyene edinyaña ukpọñ, edieke nnyin iyomde ndinyene nsinsi uwem.

Tim kpeme itie-akpan fo! Kunyam enye ke “udia ọkọti” mme ñkpọ inemesit efen ke ererimbot emi. Ndusuk ema enam ntre ndien efiak “eyom enye ye mmoro eyet” edi ikemeke nditoro ntak nnyene enye mbemiso emen mmọ eduk ekeda ke iso Abasi ndiboro mbaña nte mmọ ekedude uwem ke isoro.

MME MBUME

1. Nso ikedi ubok utom Esau ye eke Jacob?
2. Nso ekedi akwa idiok-nkpọ Esau ke abañā idem esie ye ubon esie?
3. Kpep sin ke ibuot, Mme Hebrew 12:16, 17
4. Nte Jacob ama enen ndinam abiañā koro eka esie akañwamde enye ndinam ntre?
5. Nte Rebekah ama enen ke abiañā esie, sia Abasi ama eketiñ uduak Esie onọ enye ke abañā Esau ye Jacob?
6. Nso ikedi akpan edidiñ emi Abasi akaduakde onọ ubon Jacob?
7. Ewe usuñ ke Jacob okobọ ufen ke ntak abiañā esie?
8. Ewe eyen okodọ ndọ ndien didie ke ubon esie ekedara iban oro?
9. Nso utọ edidiñ ke ekenọ Esau ke ini okonyonide utop esie?
10. Ntak emi itie-akpan edide ata akpan nkpọ?